

Kategori: Pasientbehandling/Smittevern	Gyldig fra/til: 20.04.2026/20.04.2028
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Pasientbehandling	Versjon: 9.09
Godkjenner: Dorteia Hagen Oma	Retningslinje
Dok. ansvarlig: Smittevern, pasientsikkerhet	Dok.id: D00575

Innhold

1	Innledning	1
2	Rengjøring	1
3	Desinfeksjon	1
4	Praktisk gjennomføring	2
4.1	Desinfeksjon av flater og inventar	2
4.2	Flekkdesinfeksjon	2
4.3	Kjemisk desinfeksjon	2
4.4	De vanligste desinfeksjonsmidlene i Helse Bergen:	2
4.5	Oppbevaring av kjemiske desinfeksjonsmidler	3
4.6	Regelverk for kjemiske desinfeksjonsmidler	3
4.7	Avfall av desinfeksjonsmiddel	3
5	Referanser	3
6	Endringer siden forrige versjon	4

1 Innledning

Den mikrobielle floraen i sykehus kan utgjøre en risiko for både pasienter, ansatte og besøkende. Konsekvensene av smitteoverføring i et sykehusmiljø kan være alvorlige.

Håndhygiene er det viktigste enkelttiltaket for å hindre smittespredning. Hyppige berørte kontaktflater, pasientnære omgivelser og pasientnært utstyr utgjør en risiko for smittespredning. Å sikre rengjørings- og desinfeksjonsprosesser er dermed en vesentlig faktor innen smittevern.

2 Rengjøring

Rengjøring er en prosess som fjerner skit og organisk materiale, men innebærer ikke direkte drap av mikroorganismer. Rengjøring vil likevel som regel redusere forurensingen på et objekt ved at mikrobenes fjernes rent mekanisk. Et effektivt sykehusrenhold reduserer mengden smittestoff som kan foreligge på flater og inventar, og bidrar dermed til å hindre smittespredning i miljøet. Alle helseinstitusjoner skal ha egen renholdsplan, hvor det er beskrevet hvor hyppig og hvordan flater og gjenstander skal rengjøres. Renholdsfrekvensen av flater er avhengig av hvor stor risikoen for smittespredning anses å være og grad av forurensning.

Hyppig berørte flater som nattbord, sengegjerder, ringeklokke, dørhåndtak, flater i og rundt pasienttoalett bør rengjøres og evt. desinfiseres hyppigere enn øvrige, sjeldnere berørte flater.

Organisk materiale kan inaktivere eller redusere effekten av desinfeksjonsmidler. Grundig mekanisk rengjøring er derfor et nødvendig første steg i prosessen med å fjerne mikrober fra en overflate. Bruk av desinfeksjonsmiddel på en dårlig rengjort flate vil kunne innebære en falsk trygghet.

3 Desinfeksjon

Desinfeksjon er en fysisk og kjemisk prosess som reduserer antall mikrober til et akseptabelt nivå, slik at de gjenlevende mikrobenes ikke kan forårsake smittespredning eller infeksjon. Ved desinfeksjon uskadeliggjøres de fleste virus og vegetative, patogene bakterier, inklusive tuberkelbakterier. Desinfeksjon dreper ikke prioner og i liten grad bakteriesporer.

Viktige momenter ved bruk av desinfeksjonsmiddel er at det brukes i riktig konsentrasjon/blandingsforhold og at virketiden overholdes. Desinfeksjon av flater og inventar kan oppnås ved en to-trinns prosess med bruk av mikrofiberklut og vann etterfulgt av et desinfeksjonsmiddel. Eksempelvis rengjøring etterfulgt av desinfeksjon med overflatedesinfeksjonssprit >70%. Eller én prosedyre ved bruk av et kombinert rengjørings- og desinfeksjonsmiddel. Engangs desinfeksjonskluter kan være et nyttig alternativ i mange situasjoner.

Høygradig desinfeksjon defineres som fullstendig fjerning av alle mikroorganismer i eller på et instrument (eliminere ikke alle bakteriesporer).

4 Praktisk gjennomføring

4.1 Desinfeksjon av flater og inventar

- Sjekk sikkerhetsdatabladene (punkt 8) hvilket verneutstyr som er anbefalt å bruke
- Utfør mekanisk rengjøring før desinfeksjon
- Påfør desinfeksjonsmiddel med ikke- absorberende klut eller papir
- Bruk aldri sprayflaske, høytrykksprøyte eller lignende utstyr. Sprutflaske med store dråper kan brukes

4.2 Flekkdesinfeksjon

Flekkdesinfeksjon innebærer å begrense desinfeksjonen til det området som er synlig forurenset og utføres på følgende måte:

1. Tørk opp smitteførende materiale med cellestoff/kompress og kast dette i restavfall eller smitteavfall (avhengig av mengde)
2. Fukt det synlig rene området med egnet desinfeksjonsmiddel

4.3 Kjemisk desinfeksjon

- Kjemisk desinfeksjon er mer komplisert enn varmedesinfeksjon. Effekten er avhengig av desinfeksjonsmidlets virkespektrum, konsentrasjon, penetrasjonsevne, samt en rekke ytre faktorer som temperatur, pH, mengden av organisk materiale og type mikroorganismer på utstyret. Ved behov for/ønske om å bruke andre desinfeksjonsmidler enn de som beskrives i tabellen under, konferer og avklar med smittevernpersonell. Se: [Oversikt over godkjente desinfeksjonsmidler og veiledning for bruk](#)

4.4 De vanligste desinfeksjonsmidlene i Helse Bergen:

Kjemikalier:	Virkeområde:	Virketid: Se sikkerhetsdatablad
Desinfeksjons sprit >70 %	De fleste bakterier, sopp og virus	1-2 min: rikelig mengde, lufttørkes, kun på synlig rene flater Finnes både i flytende form og kluter
Virkon®	De fleste bakterier, sopp og virus, unntatt mykobakterier og sporedannende bakterier (eks. C diff)	10 min: ikke synlig forurensete flater og rengjort utstyr 30 min: synlig forurensete flater og ikke rengjort utstyr
PeraSafe®	De fleste bakterier (inkl myko-bakterier og sporer), sopp og virus.	10 min: utstyr og flater v/ mykobakterier og andre

		sporedannende bakterier (clostridium difficile)
LifeClean	De fleste bakterier (inkludert mykobakterier og sporer), sopp og virus	Kun på synlig rent utstyr/ flater 1-2 min: Virus, bakterier, sopp 5 min: Mykobakterier og andre sporedannende bakterier (clostridium difficile)
Saniswiss/sanitizer Surface Wipes (kluter)	De fleste bakterier (inkludert mykobakterier og sporer), sopp og virus	5 min: Virus, bakterier og sopp 15 min: Mykobakterier og andre sporedannende bakterier (clostridium difficile)
Tristel Duo/Trio Wipes	De fleste bakterier (inkludert mykobakterier og sporer), sopp og virus	Minimum 30 sekunder Obs: 2-3 trinns prosess

Sikkerhetsdatablad for de ulike desinfeksjonsmidlene finner du i Helse, miljø og sikkerhet sin SharePoint-side, Helse Bergen; [Kjemikalierregisteret Eco online](#).

For å oppnå best mulig effekt av midlene er en avhengig av:

1. Bruksskonsentrasjoner for desinfeksjonsmidlet må nøye overholdes. Riktig konsentrasjon er helt nødvendig for å oppnå best mulig effekt
2. Virketiden for det enkelte desinfeksjonsmiddel må overholdes, er avhengig av hvilke mikroorganismer som skal drepes og graden av forurensing
3. Holdbarhet må ikke overskrides for konsentrat og bruksløsning
4. Bruksløsning er en løsning fortynnet til riktig bruksskonsentrasjon og har ofte kort holdbarhetstid. Noter hvor lenge løsningen er holdbar fra den er utblandet. Følg bruksanvisningen på emballasjen/etiketten

4.5 Oppbevaring av kjemiske desinfeksjonsmidler

Det er et krav at desinfeksjonsmidler skal oppbevares i låsbart skap, og emballasjen skal være lukket.

4.6 Regelverk for kjemiske desinfeksjonsmidler

Alle kjemiske desinfeksjonsmidler som brukes i Helse Bergen, skal være godkjent i henhold til Forskrift for kjemiske desinfeksjonsmidler til bruk i helse- og sykepleie. Det kan i tillegg være noen desinfeksjonsmidler godkjent etter biocidforskriften. Det er ikke lov å bruke eller selge desinfeksjonsmidler som ikke er godkjent.

4.7 Avfall av desinfeksjonsmiddel

For håndtering av avfall som inneholder kjemikalier se det enkelte kjemikaliers sikkerhetsdatablad.

5 Referanser

Interne referanser

1.2.9.2.2-01	Arbeid i Dekontamineringsrom (desinfeksjonsrom)
1.2.9.2.2-08	Pasientnært utstyr, rengjøring og desinfeksjon
1.2.9.2.2-09	Sterilisering og lagring av medisinsk utstyr
1.2.9.3-02	Dråpesmitteregime
1.2.9.3-08	Kontaktmitteregime

[1.2.9.3-09](#)

[Luftsmitteregime](#)

Eksterne referanser

[3.2.9.2.24 Renhold og desinfeksjon](#)

[3.2.9.2.1 Basale smittevernrutiner, renhold og desinfeksjon](#)

[3.2.9 Oversikt over godkjente desinfeksjonsmidler og veiledning for bruk](#)

6 Endringer siden forrige versjon